

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrť leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopoši! a do odpovedi. — Udje „Kato“, tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine prosta.

Pred novim letom.

Leto, polno dela in bojov, se umika. Nismo hodili poti strahopetcev in zaspancev. Kjer je bilo treba dela, smo krepko pomagali, kjer je bilo treba boja, smo pogumno udarili. Svojega lica nismo licemersko kremžili, ampak kdor nam je pogledal v obraz in v oči, zaznal je, kdo smo in kaj hočemo. Odkriti nasprotniki so besneli proti nam, politični licemerji so se hudovali nad nami, vendar mi smo šli svojo pot brezobzirno naprej.

Tako bo ostalo tudi v bodoče! Kdor je sovražnik verskega in gospodarskega liberalizma, kdor spozna pogubnost socialdemokratskih nauk, komur se noče nemčurske neznačajnosti, komur se studi neodkritost in dvoreznost političnih licemerjev, naj gre z nami! Naša pot bo oblegana od sovražnikov, bojov nam ne bo manjkalo, a tudi uspehov in zmag ne! Kdor je pošten in pogumen, naj gre tudi v novem letu z nami!

Nismo najeto glasilo kake politične stranke, ampak prosti in neodvisni smo na vse strani. Naša naloga pa je, da prostovoljno služimo koristim slovenskega kmečkega ljudstva na Slovenskem Stajerju, naj si bodo kmetje, viničarji, hlapci ali drugi poljedelski delavci. In ker vidimo in spoznamo v sedanjih Kmečki zvezi ono stranko, ki pošteno misli z našim ljudstvom, koje program se popolnoma krije z našimi načeli, za to podpiramo to stranko in jo bomo tudi v bodoče. Kjer vidimo odkritosrčne prijatelje našega ljudstva, tam bomo vedno sodelovali, kjer slutimo in vidimo sovražnike, tam nas boste našli kot neustrasene bojovnike. Noben pristaš Kmečke zveze naj torej v novem letu ne manjka med našimi naročniki. Našel bo v nas zveste, pogumne zaveznike ter odkritosrčne prijatelje.

Pred novimi deželnozborskimi volivami stojimo. Vršile se bodo začetkom drugega četrtletja v prihodnjem letu. Denimo, da tudi z enim nasprotnikom sklene Kmečka zveza primirje, vendar še bo treba boja proti trem sovražnim vrstam. V volilnih bojih je najboljša in najostrejša orožje zelo razširjen list. Če boste torej zmago Kmečke stranke na celi črti, skrbeti morate tudi za veliko razširjenost „Slovenskega Gospodarja“, ki verno služi kmečki stvari. Z njim v roki boste zmagovali. Na delo torej, da ga sedaj ob novem letu razširite med sosedi in znanci.

V mnogočem bo „Slovenski Gospodar“ lahko drugo leto postal obširnejši in pozornejši. Mnogo de-

la, posebno pa odbijanje napadov, bo lahko prevzela z novim letom „Straža.“ Vsak napad se mora hitro odbiti, in to bo „Straža“ lahko izvrševala, ker bo izhajala trikrat na teden. S tem bo dobil „Slovenski Gospodar“ prostora za stvarno stvarino in še bo lažje služil svojemu namenu kot dosedaj. Samoposebi pa se razume, da bo „Slovenski Gospodar“ tudi glede odbijanja napadov na svojem mestu, kadar in kjer bo le treba. Listova zgodovina je porok, da tudi v prihodnje ne bomo zbežali in se uklonili pred nikomur.

Toda četudi je kak list izborni pisan in četudi zastopa dobro stvar, vendar razširiti ga morejo samo njegovi prijatelji z neumorno agitacijo. Sedaj ob novem letu je čas za agitacijo. Pripeljite v naš tabor nove naročnike. Kesali se ne bodo!

Program listu ostane kakor doslej. Nastopali bomo brez strahu, pisali živahno. Za raznovrstnost v listu pa bodo zopet skrbeli naši vrli mnogobrojni dopisniki. Njim smo največ zahvale dolžni za krasen napredek našega lista. To zahvalo jim javno izročamo ter jih prosimo nadaljnega sodelovanja, stvari v korist, njim samim v notranje veselje in zadoščenje.

Sedaj smo najbolj razširjen slovenski list na Slovenskem Stajerju. Upamo, da se število naših naročnikov pomnoži. Svoj up stavimo na marljivo agitacijo svojih prijateljev.

„Slovenski Gospodar“ stane na leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrť leta 1 K. Denar se naj pošilja na naslov: Upravništvo „Slov. Gospodar“, Maribor. Stari naročniki naj zapišejo opombo, da so stari, novi, da so novi naročniki.

Zelo se je priljubila ljudstvu priloga „Gospodarske Novice.“ Tudi prihodnje leto bodo jo dobivali „Gospodarjevi“ naročniki kakor dosedaj vsakih štiri najst dni brezplačno. Vsebinska „Novica“ pa še bo zanimivejša in tehtnejša, ker smo si pridobili novih strokovnjaško naobrazenih sodelovalcev. Tudi tukaj nam velja načelo: Ne nazaj, ampak povsod naprej!

Na svidenje! Srečno novo leto!

Politični ogled.

— O položaju. Kakor je to običajno, se bavijo vsi večji listi v posebnih božičnih člankih o notranjem in zunanjem stanju naše avstrijske politike. V državnem zboru so se zboljšale razmere, ki omogo-

čujejo ustvaritev ministrstva, ki bi naj bilo sestavljeno iz zaupnikov državnozborskih strank. Listi tudi omenjajo, da pri sestavi novega ministrstva pridejo Slovenci, oziroma Hrvati, resno v poštev. Edina zapreka do sestave parlamentarnega ministrstva še je češko-nemški spor. Toda ker leži češkim kakor nemškim strankam mnogo na tem, da ne razbijejo sedanjega parlamenta in ga ne dovedejo do razpusta, za to je upati, da bo tudi med njimi prišlo vsaj do začasnega premirja. Glede naše zunanje politike je položaj zelo nejasen. Nezanisljivost Nemčije, s katero smo zvezani, je ojunačila druge države in državnice, da se nam zaradi priklonjenja Bosne in Hercegovine kažejo neprijazne, da celo sovražne. Negotovost zaradi bodočnosti se je v zadnjem času povečala in pripravljeni moramo biti na vse mogočnosti.

— Za hmeljarstvo. Zastopniki nemških hmeljarjev so vložili v državni zbornici dne 19. t. m. predlog, naj se sestavi posebna komisija, ki bo preiskovala nazadovanje hmeljarstva. Zastopnik slovenskih hmeljarjev gospod Roblek bo moral hoditi v šolo pri svojih nemško-čeških hmeljarjih. Nemško-češka hmeljarska društva se mnogo bavijo z vprašanjem, na kako podlago se naj postavi prodaja hmelja, ker je do sedanja pridelovalec skrajno škodljiva in le na korist mešetarjem in kupovalcem.

— Nezvesta Nemčija. S krepko roko je naš zunanji minister Aehrenthal priklonil Bosno in Hercegovino k naši državi. V vseh državah naokoli je zavrelo nad to pogumnostjo, Srbija, Crnagora in Turčija so začele celo sablji brusiti, toda Avstrija je stala trdno in ni se ji trebalo bati brušenja sabelj. Toda to je trpelo le tako dolgo, dokler je svet mislil, da je Nemčija naša zvesta zaveznica v miru in boju. Toda prišlo je drugače. V Nemčiji so se zglasili možje, ki so vlado svarili, da se proti Srbiji preveč zavzema za Avstrijo. Spor med Srbijo in Avstrijo le hasni Nemcem, kajti sedaj izvozi Nemčija štirikrat več nego poprej. Takoj so sovražniki Avstrije to uporabili. Angličani so hujskali z besedo in denarjem proti Avstriji, ruski minister Isvolski je Aehrenthalu očital neodkritosrčnost, Francija je odklonila med nami in Turčijo posredovanje, italijanski minister Giolitti je objel poslanca Fortisa, ko je v javnem govoru imenoval Avstrijo prvo sovražnico Italije. A Nemčija je šla v svoji nezvestobi še dalje. Državni kancelar Bilow je sicer javno izjavil, da ostane Nemčija zaveznica Avstrije. A takoj za njim je vstal državni tajnik Schoen, ki je tajil, da bi Nemčija ponudila pomoč z orožjem. Isto-

PODLISTEK.

Kratka zgodovina 47. pešpolka.

Fr. Urlep.

(Konec.)

V veliki nevarnosti in od vseh strani že od sovražnika obkoljena bila je zastava 1. bataljona. S požrtvovalnostjo matere, ko vidi svoje drago dete v plamtečih valovih, spustil se je korporal Miha Wukan iz radgonskega okraja z nekaj pešci z bajoneti na gručo zastavo obdajajočih Prusov, jih hrabro zavrnil in otel zastavo.

Posebno neustrašljivost in hladnokrvnost pokazal je na bojišču Friderik Schwaighofer. Bil je eden izmed najboljših strelcev. Na povelje, da se je treba pričeti umikati, ta nenadoma pogreša stotnika Dulerja, poveljnika dotične stotnije. Črez 500 korakov šel je nazaj in ga našel na bojišču nevarno ranjenega. Kljub temu, da je bil stotnik precej debel, ga je hladnokrvni deseternik vendar spravil do bližnje sanitetne postaje, da bi ga obvezali. Misli je, da je tu s svojim ranjencem že v zavetju, kar se naenkrat spet sliši streljanje Prusov. Bilo je treba takoj na noge in spremljal je nevarno ranjenega stotnika celo noč; proti jutru sta dospela v Barduvic, kjer je spravil hrabri deseternik ranjenca v bolnišnico in dobil po 36 urah spet nekaj toplega za želodec.

Kot vstrajnega vojščaka nam priča zgodovina tudi tamborja Faleža iz Ješene, mariborskega okraja, ki je kljub rani na roki še vstrajno dalje bobnal in vspodbujal moštvo, dokler se ni od premočnega krvavenja omamljen zgrudil na bojišču.

Vsi ti in še mnogo drugih bilo je odlikovanih in javno pohvaljenih.

Po 12letni mirni dobi bila je 5. julija leta 1878 mobilizirana rezerva 47. polka, obstoječa iz 4. in 5. bataljona, in bila tekom osmih dni popolnoma pripravljena za vojsko. Par dni pozneje odpeljala sta se omenjena bataljona po železnici do Oseka, kjer je bil 13. zbor. Dodeljena bila sta tretji gorski brigadi, oziroma šesti peški diviziji, koji je zapovedoval podmaršal plem. Tegetthoff.

Dne 30. julija prekorali so avstrijske čete po vojnem mostu pri Brodu Savo.

V okraju Doboj je prejel polkovnik plem. Kinart, kot poveljnik 47. rezervnega polka, povelje, razpostaviti oba bataljona v podporo desnega krila glavne kolone.

Dne 5. avgusta dospeli so v okraj Koglevice in nato v Maglaj, kjer so slišali prve strele sovražnih topničarjev, ki pa so jih pozdravili z velikim navdušenjem. Proti tretji uri popoldne počile so že prve puške sovražnih kozakov na desno okrilje razpostavljenih avstrijskih čet, kjer sta bila dodeljena tudi 4. in 5. bataljon 47. rezervnega polka. Kritična bila je lega in druge okolščine na bojišču, vendar pa so se po prav malo časa trajajoči bitki pričeli umikati kozaki.

Ko je polkovnik plem. Kinart to videl, je zapovedal trobiti „naprej!“ in kljub temu, da so kroglice padale kot toča, so kmalu dospeli do reke Bozne. Tu so pokrivala tla trupla mrtvih in ranjenih Kozakov, dosti pa jih je poplavila tudi globoka Bozna. Naši oddelki so ugrabili dve zastavi, dosti orožja in streliva. Od 47. polka bil je tu eden smrtno zadet, eden pa težko ranjen. Enako godilo se je sovražniku tudi v srednjem in levem okrilju.

Fem. plem. Filipovič je polkovnika Kinarta in 47. rezervni polk z ozirom na bitko pri Maglaju pohvalil tako-le: „Čast mi je, izraziti rezervnemu 47. polku svoje popolno priznanje za tako vzorno vedenje na bojišču in še prav posebno naglašati izbornost streljanje in strogo disciplino 4. bataljona.“

Od moštva bil je odlikovan od 47. rezervnega polka računski podčastnik Matija Kocbek iz Radgone, korporal Andrej Fras iz Cmureka in še trije drugi podčastniki s srebrnimi kolajnami I. reda, 13 pa s srebrno kolajno II. reda.

Dne 6. avgusta povrnila se je rezerva 47. polka proti Caglevicam in dospela 7. avgusta po zelo napornih pohodih v okraj Zepče.

Dne 6. avgusta proti 12. uri zapazijo prvo sovražno peško kolono, ki so jo pozdravili na povelje polkovnika Kinarta z živahnim streljanjem dveh stotnij in enega topničarskega oddelka in se bojevali prav vstrajno do 5. ure zvečer, na kar je došla pomoč, in so se potem z novimi močmi skupno bojevali naprej do 7. ure zvečer.

Sovražnik bil je tu primoran se umakniti, in sicer 7—8000 mož in 4 topničarski oddelki. Naše čete ugrabile so dosti streliva, orožja, živeža in še 400 ujetnikov. Pa tudi 47. polk ni ostal brez žrtev, bataljonski adjutant nadporočnik Kubin in trije možje so izdahnili na bojišču, 33 bilo pa je ranjenih, od katerih so še trije kmalu nato vsled ran umrli.

Fem. Filipič je pohvalil vse čete, ki so se udeležile te bitke, in še posebej naglašal hrabrost in pa vstrajnost 47. polka.

Presvitli cesar pa je blagovolil proglasiti v kornem povelju za nepopisljivo vstrajnost, hrabrost in hladnokrvnost, s katero se je odlikoval 47. polk na bojišču, svoje najvišje pohvalno priznanje.

Današnja številka ima „Gospodarske Novice“ kot prilogo.